

BİLGİNİZİ ÖLÇÜN: Dijital medya

Bu ayın soruları Prof. Martin Kreyssig'den.

GEO Kampüs'e hoş geldiniz!

Bu ay GEO okurlarını güncel bir konuda mini test bekliyor: Dijital Medya. Bu konudaki bilgilerinizi ölçme, bilemediklerinizi öğrenme zamanı. Herkese iyi eğlenceler!

1. 'Pong' adlı bilgisayar oyununun özelliği neydi?

- A | İlk defa bilgisayar ekranında hareket oluşturuluyordu
- B | Genel olarak ilk bilgisayar oyunuydu
- C | Ticari yönden başarılı olan ilk oyundu

2. '111' ikili kodunun ardında hangi sayı gizlidir?

- A | 3 sayısı, çünkü 1 artı 1 artı 1, üç eder
- B | Bu sayı mümkün değildir, çünkü ikili kodların daima 2'ye bölünebilir olması gerekir
- C | 7 sayısı, çünkü 8, 1000'in karşılığıdır

3. Dijitalleşirmenin eski bir örneği nedir?

- A | Braille alfabesi (körlerin kullandığı yazı sistemi)
- B | Gramofon plağı
- C | Müzik kaseti

4. MP3 ile retina display'in ortak yönü nedir?

- A | İkisinde de her şeyin ölçüsü insandır
- B | İkisi de veri sıkıştırma yöntemidir
- C | İkisi de ABD kaynaklı gelişmelerdir

5. Superman ve Avatar filmleri hangi fon önünde çevrilmiştir?

- A | Manhattan'ın silueti önünde
- B | Bir yeşil ekran önünde
- C | Bir mavi ekran önünde
- D | Bir beyaz ekran önünde

6. Web 2.0 kullanıcılarına neden 'prosumer' denir?

- A | İnterneti özellikle sık ve kazanç getirici biçimde kullandıklarından
- B | Web 2.0 sadece bilişim profesyonellerine açık olduğundan
- C | İçeriklerin hem tüketicisi hem üreticisi oldukları için

■ ■ ■ PROF. MARTIN KREYSSIG
Wernigerode'deki Harz Yüksekokulu'nda medya bilişimi alanında dijital hareketli görüntü dersleri veriyor. Disiplinlerarası çalışmaya bayılan profesör, bir film yönetmeni olarak, özellikle etkileşimli anlatı biçimleriyle uğraşmayı çok seviyor. En çok hayranlık duyduğu şey ise, film, sanat ve multimedya'daki - seyir değeri bir yana - çokanlamlılık.

7. 1989'da World Wide Web'in temelleri nerede geliştirildi?

- A | Cenevre'de, CERN atom araştırmaları merkezinde, Tim Berners-Lee tarafından
- B | Seattle'de bir garajda, Bill Gates tarafından
- C | ABD'de, Arlington County'deki savunma araştırmaları merkezi (Arpa) tarafından
- D | Salt Lake City'de, Mormon tarikatının genel hesap merkezi tarafından

8. Ve son olarak, özel bir soru: Bilişimcinin bakış açısından en çok bilgiyi hangi eser içerir?

- A | Albert Einstein'ın 'İzafiyet Teorisi' üzerine yazdığı kitap
- B | Beethoven'ın 9. Senfoni'sini içeren bir CD
- C | World of Warcraft adlı bilgisayar oyunu

Cevap anahtarı yandadır.

Cevap Anahtarı:

1 C | Ekranın kenarlarında iki basit raketin aşağı, yukarı hareket ettirebildiği Pong oyunu, ticari yönden çok başarılı olan ilk oyundu. O zamandan bu yana pazar, böyle etkileşimli medya bakımından alabildiğine büyüdü. Bundan bilgisayarların teknik gelişimi de yararlanıyor. Özellikle yüksek performanslı grafik çipleri olsun, 'fare'nin yaygınlaşması olsun hepsi oyunlar sayesinde gerçekleşti. 1960'lı yılların ortalarında, Intel'in kurucusu Gordon Moore kendi adıyla anılan "Bilgisayarların verimliliği her 18 ila 24 ayda iki katına çıkacaktır" öngörüsünü dile getirmişti: Bu genel kural bugüne kadar geçerli ve bunda oyunların bilgisayardaki hesap gücünü sonuna kadar kullanmasının da payı var.

2 C | Bir bilgisayar sadece tek anlamlı değerleri işleyebilir, ara tonları (sürekli gösteren değerleri) anlamaz. Onun için her bilgi açık seçik bir evet - hayır sinyali, 1'lerle 0'lardan oluşan bir dizi biçiminde kurulmuştur. 1 sayısı bu ikili sistemde yine '1' anlamına gelir. Bizim bildiğimiz 2 ise '10' biçiminde gösterilir. 3'ün karşılığı, '11'dir. 4 için '100', 5 için '101', 6 için '110' kullanılır, 7 de '111' olur.

3 A | Dijitalleşirmenin temel ilkesi olan, bilgi aktarımı için belirli kodların kullanılması, bilgisayarın gelişiminden çok daha önce biliniyordu. Daha 1825'te icat edilen Braille yazısı bir ikili kod sistemine dayanır: 0 veya 1 karşılığında 'nokta' veya 'nokta yok' söz konusudur. Bildiğimiz, altı haneden oluşan Braille çerçevesinde böylece 64 kombinasyon mümkündür ve bunlarla harfler ve işaretler oluşturulur. Plak ve kaset ise analog kayıt biçimleridir. Veriler süreklilik içinde aktarılır, yani sinyal teorik olarak sonsuz sayıda değerden oluşur.

4 | Veri miktarını küçük tutmak amacıyla Almanya'daki Fraunhofer Institut tarafından geliştirilen MP3 yöntemi sadece, insan kulağının gerçekten işitebildiği ses sinyallerini kaydeder. Retina display'de sözkonusu olan çözünürlükten (inç başına 326 piksel) yüksek ise -üreticisine bakılırsa- pek anlamlı değildir. Çünkü insan gözünün ağ tabakası resimlerde bundan çok nokta algılayamaz.

5 B | Gerek mavi gerek yeşil renk bazlı olarak adlandırılan resim seçme yöntemi için uygundur. Çünkü bu renkler insan vücudunda pek bulunmaz. Onun için oyuncuların görüntüsü kolayca sökülüp başka bir fona taşınabilir. Fakat mavi renkteki Avatar kahramanı ve çoğunlukla mavi giyimli Superman için yeşil ekran mavi ekrandan daha elverişlidir.

6 C | 'Prosumer', İngilizce 'producer' (üretici) ve 'consumer' (tüketici) kavramlarının bir karışımıdır. İster Facebook ister Youtube olsun: Burada içerikler kullanıcılar tarafından artık sadece algılanmakla kalmaz, aynı zamanda üretilirler de. Gerçi şimdiye kadar da hiçbir medya kullanıcısı içerikleri sadece tüketmekle kalmamış, bunlarla ilgili olarak kendi düşüncelerini 'üretmiştir'. Fakat bunları kendisinin yayması hiçbir zaman bugünkünden kolay olmamıştır.

7 A | ABD Savunma Bakanlığı'nın teşvikiyle kurulan 'Arpanet' internetin bir öncüsüydü. Fakat bugün bildiğimiz biçimiyle World Wide Web'in yaygınlaşmasını CERN'in bir fizikçisi sağladı. Tim Berners-Lee'nin geliştirdiği hipertekst sistemiyle dünya çapında ağ sayfalarını çağırabilir olduk.

8 C | Bilişimin öncülerinden Claude Shannon ile Warren Weaver'e göre 'bilgi', kapsamı belirsiz bir kafa içeriği değil, sadece, bir sistemin sahip olduğu karar imkanlarının- ki bunlara özgürlük dereceleri denir- miktarıdır. Bilgisayarda bir bit sadece iki seçenek içerir: 1 (açık sinyal) ve 0 (kapalı sinyal). Bir bayt sekiz bitten oluşur, yani 2 üzeri 8 (= 256) miktarında bilgi, karar imkanı taşır. Einstein'ın kitabı düşüncelerin en ilginçini içeriyor olabilir. Fakat kaydedilmesi bir Beethoven CD'sinden, hele hele 'World of Warcraft' oyunundan çok daha az bayt gerektirir.